

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

Część pierwsza Wybór artykułów

Kontekst historyczny, teoretyczny i metodologiczny – pedagogika międzykulturowa	13
Od pedagogii do pedagogiki międzykulturowej	13
Wspólny obszar pedagogów i filozofów	22
Metodologia badań edukacji w warunkach zróżnicowania kulturowego	31

Konteksty klasyczne – tożsamość, migracje, pogranicze	41
Edukacyjne implikacje efektu pogranicza	41
Tożsamościowe punkty oparcia	56
Edukacja międzykulturowa a migracje zarobkowe i kontakty biznesowe	65
Dylematy identyfikacyjne polskich emigrantów	75

Konteksty pograniczne – wykluczenie, choroba i śmierć, wspólny język, Internet	85
Obcy przeciw wykluczeniu	85
Chorzy i umierający jako Obcy	95
Wspólne wątki pedagogiki międzykulturowej i tanatopedagogiki	105
Esperanto jako język edukacji międzykulturowej	115
Edukacja międzykulturowa a Internet	127

Bibliografia	137
Strony internetowe, fora, blogi	151

Część druga

Przewodnik bibliograficzny

Metodologia badań różnicowania kulturowego	157
Różnicowanie kulturowe, wielokulturowość, międzykulturowość – pojęcia, teorie, problemy w różnych ujęciach	158
Komunikacja i kompetencja międzykulturowa – problemy, techniki, pomoc naukowe	165
Edukacja międzykulturowa i wielokulturowa – podstawy teoretyczne i ideologiczne, praktyka, projekty	169
Wielokulturowość i międzykulturowość w szkolnictwie i oświacie	183
Nauczyciel a różnicowanie kulturowe – kształcenie, problemy społeczne i pomoc naukowe	190
Swoi, Inni, Obcy – tożsamość, konflikty, edukacja	192
Języki obce, dwu- i wielojęzyczność – problemy społeczne, nauczanie, pomoc naukowe	196
Etniczność – status, problemy, edukacja mniejszości etnicznych i rasowych	201
Dzieci wobec różnicowania kulturowego – migracje, uchodźstwo, edukacja	205
Migracje i migranci – integracja oraz edukacja imigrantów, uchodźców, instytucje	207
Postawy, uprzedzenia, dyskryminacja – rasizm, ksenofobia, antysemityzm z różnych perspektyw	210
Różnicowanie kulturowe w Europie, europejski wymiar edukacji	214
Regiony a różnicowanie kulturowe – analizy lokalne, perspektywa porównawcza	220
Kulturowe granice i pogranicza – problemy, socjopatologia, edukacja	227
Obywatelskość a różnicowanie kulturowe – problemy, edukacja obywatelska	228
Psychologia a różnicowanie kulturowe – problemy, badania, dyscypliny pokrewne	230
Praca socjalna a różnicowanie kulturowe – wsparcie, mediacje, instytucje	232
Zorganizowane kontakty międzykulturowe – wymiany i spotkania międzynarodowe	233
Ochrona zdrowia i opieka a różnicowanie kulturowe	234
Biznes, doradztwo zawodowe, zarządzanie zespołami różnicowanymi kulturowo	235
Czytanie i pisanie w perspektywie różnicowania kulturowego	237
Literatura wielokulturowa – treści, interpretacje, tłumaczenia i instytucje	237
Religie i Kościoły – konflikty, dialog, edukacja	240
Matematyka i nauki ścisłe a różnicowanie kulturowe.....	241
Multimedia a różnicowanie kulturowe – Internet, telewizja, video, film	242
Sztuki piękne, teatr, folklor, muzyka i taniec	242
Encyklopedie, leksykony i słowniki	243
Czytanki dla dzieci i młodzieży o problemach różnicowania kulturowego	244
Niecodzienne konteksty różnicowania kulturowego – gry, sport, poradniki	245

Przemysław Paweł Grzybowski – doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, adiunkt w Katedrze Pedagogiki Ogólnej i Porównawczej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Jego zainteresowania naukowe dotyczą pedagogiki międzykulturowej i porównawczej oraz tanatopedagogiki. Koordynator „Międzyszkolnika” Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, opiekun Akademickiego Centrum Wolontariatu przy Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego. Podróżujący po świecie wykładowca języka esperanto, prelegent, dziennikarz i tłumacz. Wybrane publikacje: *Edukacja europejska – od wielokulturowości ku międzykulturowości*; *Edukacja międzykulturowa – przewodnik. Pojęcia, literatura, adresy; Pisanie prac i sztuka ich prezentacji* (wraz z Krzysztofem Sawickim).

Edukacja międzykulturowa – konteksty to opracowanie adresowane do uczestników zajęć poświęconych różnicowaniu kulturowemu w różnych okolicznościach. Może służyć jako praktyczna pomoc naukowa oraz źródło inspiracji dla studentów, nauczycieli i badaczy. Zawiera wybór kilkunastu artykułów wcześniej opublikowanych w opracowaniach pokonferencyjnych. Oprócz teoretycznych i metodologicznych podstaw pedagogiki międzykulturowej w perspektywie historycznej ukazują one różnicowanie kulturowe w kontekstach od najbardziej popularnych – tożsamości i migracji – po rzadziej opisywane, m.in. kontaktów biznesowych, problemów osób ubogich, wykluczanych, chorych i umierających traktowanych jako Obcy. Opowiadają też o próbach poszukiwania wspólnego języka (np. esperanto) i możliwości wykorzystania Internetu w edukacji międzykulturowej. Dociekliwy Czytelnik znajdzie tu liczne odesłania do źródeł zagranicznych i stron internetowych, pozwalające poszerzyć wiedzę na opisywane tematy.

Książkę uzupełnia obszerny przewodnik bibliograficzny zawierający ponad 2000 tytułów literatury przedmiotu w kilkunastu językach (oprócz polskiego m.in. w angielskim, francuskim, hiszpańskim, niemieckim, słowackim, włoskim). To niewątpliwie jeden z największych w Polsce wybór tego rodzaju, nieoceniony dla Czytelników dokonujących tematycznego przeglądu najczęściej cytowanych źródeł, w trakcie przygotowania badań, pisania prac semestralnych, dyplomowych. Można w nim znaleźć dokładnie oznaczone (tytuł, nazwa wydawnictwa, miejsce i rok wydania) odesłania do zarówno klasycznych prac naukowych z różnych dyscyplin (m.in. pedagogika, psychologia, antropologia, socjologia); opracowań międzydyscyplinarnych i porównawczych; leksykonów i encyklopedii; jak i niecodziennych, kontrowersyjnych źródeł z dziedziny „multikulti”.